

LAUREACI KONKURSU
ZYGMUNTA GLOGERA

Pierwsza edycja (1983 r.)

NAGRODĘ I STOPNIA otrzymał zespół redakcyjny *Dzieł wszystkich Oskara Kolberga*: **prof. dr hab. Józef Burszta**, **prof. dr hab. Julian Krzyżanowski** (pośmiertnie), **doc. Helena Kapelań** oraz **Elżbieta Miller**, **Danuta Pawlak**, **Agata Skrukwa**, **Jadwiga Sobieska**, **Medard Tarko**, **Maria Turczynowiczowa**.

NAGRODA II STOPNIA – **Henryk Syska** z Olsztyna, znany pisarz i niestrudzony badacz Kurpiowszczyzny.

NAGRODA III STOPNIA – **Józef Mroczek** (pośmiertnie) za książkę *Zambrów. Zarys dziejów*.

NAGRODĘ SPECJALNĄ dla animatorów życia kulturalnego przyznano: **Helenie Czernekowej** za powstałe z jej inspiracji książki: *Zygmunt Gloger, Rodzina Wagów w kulturze polskiej, Zasłużeni ludzie Ziemi Łomżyńskiej*, specjalny numer *Literatury Ludowej*, poświęcony ziemi łomżyńskiej oraz wieloletnią pracę w Łomżyńskim Towarzystwie Naukowym im. Wagów, gromadzenie książek o regionie, współudział w organizacji sesji naukowych i seminariów doktoranckich; **Jadwidze Chętnikowej** za troskliwą opiekę i wspieranie rozwoju Skansenu Kurpiowskiego w Nowogrodzie.

Druga edycja (1986 r.)

NAGRODY I STOPNIA za całokształt działalności naukowej i popularyzatorskiej otrzymali: **prof. dr hab. Anna Kutrzeba-Pojnarowa** oraz **prof. dr hab. Bohdan Baranowski**.

NAGRODA II STOPNIA – **dr Teresa Komorowska** za książkę pt. *Gloger*. NAGRODĘ SPECJALNĄ dla animatorów życia kulturalnego wręczono **Tadeuszowi Górskiemu** z Zambrowa, twórcy prywatnego Muzeum Leśnictwa.

Trzecia edycja (1987 r.)

NAGRODĘ I STOPNIA przyznano **prof. Czesławowi Hernasowi** za dorobek w dziedzinie historii literatury staropolskiej oraz folklorystyki, badań nad literaturą ludową i popularną.

Dwie NAGRODY II STOPNIA – **prof. Wanda Paprocka** za książkę *Kultura i tradycja ludowa w polskiej myśli humanistycznej XIX i XX wieku* oraz dorobek naukowy w dziedzinie badań kultury i sztuki ludowej, **doc. Adam Dobroński** za prace naukowe poświęcone regionowi łomżyńskiemu.

Dwie NAGRODY SPECJALNE dla animatorów życia kulturalnego – **Paweł Olszewski** z Ciechanowca oraz społeczne **Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie**.

Czwarta edycja (1988 r.)

Dwie NAGRODY I STOPNIA otrzymali: **prof. dr Jadwiga Klimaszewska** oraz **prof. dr Roman Reinfuss** za całokształt dorobku naukowego i dydaktycznego w dziedzinie etnografii.

NAGRODA II STOPNIA – **Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu** za działalność wystawienniczą, kulturalno-oświatową oraz naukowo-badawczą.

Trzy NAGRODY III STOPNIA przyznano: **Donacie Godlewskiej** i **Czesławowi Brodzickiemu** za książkę *Łomża w latach 1794–1866*; **Ryszardowi Brykowskiemu** za opracowanie *Łemkowskiej drewnianej architektury cerkiewnej w Polsce, na Słowacji i Rusi Zakarpackiej* oraz **doc. dr hab. Andrzejowi Staniszewskiemu** za *Recepcję kultury staropolskiej w regionie mazurskim na przestrzeni 350 lat* (praca habilitacyjna).

NAGRODĘ SPECJALNĄ dla animatorów życia kulturalnego otrzymał **Stanisław Chrzastowski** z Nowego Sącza.

Piąta edycja (1989 r.)

NAGRODĘ I STOPNIA przyznano **prof. Helenie Brodowskiej-Kubicz** z Uniwersytetu Łódzkiego w uznaniu jej 50-letniego dorobku naukowego i dydaktycznego w dziedzinie etnografii.

Dwie NAGRODY II STOPNIA: **doc. dr hab. Barbara Falińska** za dorobek naukowy i twórcze kontakty z ziemią łomżyńską od 1959 roku oraz **Maria Kała-majska-Saeed** za *Katalog zabytków sztuki województwa łomżyńskiego* (1986).

Dwie NAGRODY III STOPNIA: **Marek Arpad Kowalski** za książkę *Sztuka frasośliwa* (1988) oraz **Andrzej Woźniak** za pracę *Kultura mazowieckiej wsi pańszczyźnianej XVIII i pocz. XIX* (1988).

W dziale prac doktorskich i magisterskich nagrodzono pracę magisterską **Urszuli Dembickiej** *Krasnosielc i okolice w historii, zwyczajach i legendzie*.

NAGRODĘ SPECJALNĄ dla animatorów życia kulturalnego otrzymał **Roman Świerzewski**, dyrektor GOK w Bogutach-Piankach, woj. łomżyńskie.

Szósta edycja (1995 r.)

NAGRODĘ I STOPNIA przyznano **prof. dr. hab. Bronisławowi Gołębiowskiemu** z Uniwersytetu Warszawskiego za zasługi dla pamiętnikarstwa i kultury wsi polskiej, a także ogromny dorobek naukowy.

NAGRODĘ II STOPNIA otrzymał **Andrzej Grzymkowski**, dyrektor Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie, za dokonania w dziedzinie archeologii. NAGRODĘ III STOPNIA przyznano **dr. Stanisławowi Pajce** za osiągnięcia w dziedzinie ochrony i propagowania kultury kurpiowskiej.

WYRÓŻNIENIA otrzymali: **dr Stanisław Chmielowski** – za dokonania w dziedzinie muzealnictwa, **dr Sylwester Czopek** – za kontynuację dzieła Glogera w dziedzinie archeologii, **mgr Edward Klemens** – za działalność inspirowaną i badawczą w środowisku, **dr Edward Rymar** – za starania w dokumentowaniu historii Pyrzyc, **Jadwiga Solińska** – za twórczość ludową, **redakcja tygodnika *Gospodyni*** – za 38-letnią obecność na polskiej wsi i czynne wspieranie jej kultury.

Siódma edycja (1996 r.)

I NAGRODA – **prof. dr hab. Roch Sulima** (Uniwersytet Warszawski). Znany badacz kultury ludowej i folkloru, antropolog kultury, autor wielu książek (m.in. *Folklor i literatura, Dokument i literatura, Literatura a dialog kultur* oraz *Antropologia codzienności*).

II NAGRODA – **prof. dr hab. Jan Malicki**. Badacz relacji między historią, historią literatury a świadomością etniczną i narodową. Popularyzator wiedzy o kulturze, autor wielu haseł do *Encyklopedii górnośląskiej*, inicjator serii wydawniczej *Biblioteka Piśmiennictwa Polskiego*. Książki, m.in.: *Mity narodowe, Lechiada, Słowa i rzeczy, Obrzeża staropolskiej kultury*.

III NAGRODA: **Mikołaj Buszko** – dyrektor Hajnowskiego Domu Kultury, twórca, reżyser, aranżer i dyrektor Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce, organizator sesji naukowych i sesji dyrygenckich. **Prof. dr hab. Wiesław Lesiuk** – dyrektor Instytutu Śląskiego w Opolu, znawca dziejów Śląska Opolskiego, a także badacz pogranicza kulturowego, ścierania się i przenikania kultur – polskiej, czeskiej, niemieckiej.

WYRÓŻNIENIA: **Krystyna Barszczewska** – twórczyni i długoletnia dyrektor Muzeum Górnictwa Węgla Kamiennego w Zabrzcu, skrzętny zbieracz eksponatów związanych z górnictwem, twórczyni skansenów górniczych. **Doc. dr hab. Józef Kazimierski** – działalnością zawodową i naukową związany z badaniami nad historią Mazowsza i Podlasia. Zasługi w tworzeniu archiwów regionalnych, gromadzeniu dokumentacji historycznej, osiągnięcia naukowe i organizacyjne. **Bernard Kielak** – dyrektor Muzeum Okręgowego w Ostrołęce (od 1975 r.), założyciel Stacji Naukowej MOBN. Rozległa działalność badawcza nad historią i kulturą regionu kurpiowskiego. **Prof. dr hab. Zygmunt Szultka** – historyk, pracownik Instytutu Historii PAN, badacz problematyki kaszubskiej i pomorskiej, autor wielu książek, organizator festiwalu kaszubskich. **Edward Lewandowski** – prawnik, etnograf, regionalista, autor książek. Pomysłodawca konkursu *Mazowsze w starej fotografii*. Redaktor rocznika *Studiów Mazowieckich*. **Józef Czajkowski** – dyrektor Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie, wieloletni animator życia kulturalnego, autor opracowań i publikacji. Zainicjował tworzenie Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego (1984 r.)

WYRÓŻNIENIA HONOROWE: **Krzysztof Rau i Teatr 3/4 ZUSNO** – pierwszy profesjonalny teatr Suwalszczyzny we wsi Zusno (gmina Filipów). Twórca i reżyser – Krzysztof Rau. **Państwowe Wydawnictwo *Wiedza Powszechna***. Ponad 50 lat istnienia. Ogromne zasługi w popularyzacji wiedzy i upowszechnianiu kultury. **Redakcja kwartalnika *Twórczość Ludowa*** – pisma przeznaczonego dla animatorów kultury. Dokumentuje wszelkie przejawy folkloru, piśmiennictwa, a przede wszystkim sylwetki twórców i ich dokonania. **Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wągów** – za 20-letnią, niezwykle bogatą i wszechstronną działalność. **Prof. Andrzej Strumiłło** – wybitny malarz, grafik, scenograf, poeta, żarliwy propagator sztuki, współzałożyciel zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie.

Ósma edycja (1997 r.)

I NAGRODA za całokształt dorobku naukowego – **prof. dr hab. Dorota Simonides** – badacz folkloru, polityk, socjolog. Pionierskie prace: *Współczesna śląska proza ludowa*, *Współczesny folklor słowny dzieci i nastolatków*, monografia *Folklor Górnego Śląska*.

II NAGRODA: **prof. dr hab. Jacek Kolbuszewski**. Książki, m.in.: *Krajobraz i kultura. Sudety w literaturze i kulturze polskiej*; *Wiersze z cmentarza. O współczesnej epigrafice wierszowanej*; *Najpiękniejsze epitafia polskie. Wybór i opracowanie*; *Tatry i górale w literaturze polskiej*; *Przestrzenie i krajobrazy*. Liczne studia i rozprawy. **Władysław Ogrodziński** – historyk, regionalista, muzealnik, publicysta, literat, badacz i popularyzator wiedzy o regionie. Współzałożyciel Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego *Pojezierze*, *Rocznika Olsztyńskiego*, współzałożyciel Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, wieloletni dyrektor Muzeum Warmii i Mazur.

III NAGRODA – **PTTK Oddział w Łomży**, godny spadkobierca myśli i poczynań krajoznawczych Z. Glogera. Rozwija turystykę kwalifikowaną, organizuje rajdy piesze, Młodzieżowe Szkoły Turystyki Kajakowej, propaguje turystykę górską.

WYRÓŻNIENIA: **prof. dr hab. Anna Kowalska**. Ogromny dorobek naukowy, którego świadectwem jest 10 tomów *Atlasu gwar mazowieckich*. **Mgr inż. Zofia Kaczor-Jędrzycka**. Powszechnie ceniona organizatorka współczesnego ruchu polskich uniwersytetów ludowych. Twórczyni Fundacji Polskich Uniwersytetów Ludowych, redaktor kwartalnika *Polski Uniwersytet Ludowy*. **Zygfryd Rekosz** – niestrudzony inicjator wielu przedsięwzięć kulturalnych na Mazowszu, m.in. sesji naukowych i literackich, sejmików regionalnych, serii wydawniczej *Zeszyty Regionalne*. Autor wielu opracowań i monografii.

WYRÓŻNIENIA HONOROWE otrzymali: **Ewa Cywińska**, **mgr Andrzej Lechowski**, **mgr Ewa Wroczyńska**, **mgr Ewa Rogalewska** z Muzeum w Tykocinie za szczególne zasługi w dziedzinie kontynuacji i popularyzacji spuścizny Zygmunta Glogera. **Muzeum Etnograficzne we Wrocławiu** (Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu). 50 lat działalności. Gromadzi zabytki dokumentujące kulturę Dolnego Śląska, wpływy kultury polskiej, czeskiej, niemieckiej, serbołużyckiej.

Dziewiąta edycja (1998 r.)

I NAGRODA za całokształt dorobku naukowego: **Aleksander Jackowski** – antropolog kultury, krytyk sztuki, redaktor kwartalnika *Konteksty. Polska Sztuka Ludowa*. Główne prace: *40 lat sztuki współczesnej* (1964); *Sztuka ludu polskiego* (1965); *Sztuka zwana naiwną* (1995); *O rzeźbach i rzeźbiarzach* (1998); *Obrazy ludowe* (1998).

II NAGRODA: **prof. dr hab. Jerzy Bartmiński** – za całokształt liczących się w świecie dokonań w dziedzinie folklorystyki ze szczególnym uwzględnieniem *Słownika stereotypów i symboli ludowych* (1997) oraz zredagowanie ośmiu tomów *Etnolingwistyki*; **prof. dr hab. Bronisława Kopczyńska-Jaworska** – za całokształt półwiecznego dorobku naukowego.

WYRÓŻNIENIA: **dr Grażyna Dąbrowska** – za zasługi w badaniu i dokumentowaniu tańców polskich i wprowadzenie ludowości do „salonów wielkiej sztuki” oraz popularyzację arcydzieł tradycyjnej muzyki polskiej wsi, szczególnie kurpiowskiej; **mgr Zygmunt Ciesielski** – animator kultury, inicjator wielu imprez, m.in. akcji *Ginące zawody* oraz *przeглядów twórczości bezimiennnej*; autor cenionej książki *Przeciw kresowi kresów* oraz organizator etnograficznych badań terenowych; **mgr Zygmunt Filipowicz** – za stworzenie i wieloletnie prowadzenie Muzeum Marii Konopnickiej w Suwałkach oraz książki o Suwalszczyźnie i Marii Konopnickiej; **dr hab. Ryszard Juszkiewicz** – za stworzenie własnego muzeum historycznego w Mławie z unikatowym archiwum i księgozbiorem, popularyzację wiedzy o przeszłości regionu oraz 15 książek i 300 artykułów na temat dziejów północnego Mazowsza. **Kazimierz Brakoniecki** – za współtworzenie i kierowanie pismem *Borussia* łączącym polską i niemiecką tradycję Prus Wschodnich (Warmii i Mazur) oraz eseistyczny dorobek w tej dziedzinie.

WYRÓŻNIENIA HONOROWE: **prof. dr hab. Adolf Dygacz** – za szczególne zasługi w badaniach folklorystycznych, zebranie i opracowanie 12 tys. pieśni ludowych Śląska i Zagłębia oraz badanie i utrwalanie pieśni powstańczych (1919–1921) i górniczych; **Wielkopolski Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Poznaniu** – za niekonwencjonalne kształtowanie tożsamości Wielkopolski w Europejskich Dniach Dziedzictwa Kulturowego, podejmowanie działań chroniących tożsamość kultur jednoczącej się Europy; **Kieleckie Towarzystwo Naukowe** – za czterdziestoletnie ogromne zasługi w badaniu, ochronie i rozwoju kultury na Kielecczyźnie; **Towa-**

rzystwo Miłośników Ziemi Strzyżowskiej – za rozległą działalność wydawniczą, organizowanie niezwykle cennego Forum Kultury Kresowej i ogólny dorobek.

Dziesiąta edycja (1999 r.)

I NAGRODA: **prof. dr hab. Franciszek Ziejka** – rektor UJ, wybitny historyk literatury polskiej, pisarz i autor wielu książek i sztuk teatralnych, m.in. *W kręgu mitów polskich, Złota legenda chłopów polskich, Studia polsko-prowansalskie, Nasza rodzina w Europie*.

II NAGRODY: **ks. prof. dr hab. Witold Jemielity** – Wyższe Seminarium Duchowne w Łomży i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Autor książek i artykułów poświęconych dziejom Kościoła i historii szkolnictwa w Polsce północno-wschodniej; **prof. dr hab. Karol Daniel Kadłubiec** (Zaolzie, Czechy). Autor książek, m.in. *Płyniesz, Olzo. Zarys kultury materialnej ludu cieszyńskiego, Uwarunkowania kultury cieszyńskiej* i setek artykułów ukazujących bogactwo folkloru polskiego na Zaolziu, audycji radiowych i telewizyjnych.

III NAGRODY: **prof. dr hab. Teresa Smolińska** – Uniwersytet Opolski. W dorobku naukowym wiele artykułów i książek (także zespolowych), m.in.: *Z wybranych problemów dawnej i współczesnej sztuki opowiadania; Rodzina o sobie. Folklorystyczny aspekt rodzimej tradycji kulturowej; Leszek Talko* – prezes Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej w Paryżu. Praca ochraniająca skarby kultury polskiej i nieustanna promocja polskości.

WYRÓŻNIENIE: **dr Stanisław Ilski**, lekarz z Bieżunia (Mazowieckie). Od wielu lat odkrywa nowe karty historii swojej „małej ojczyzny”, redaguje *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Dzięki jego inicjatywom i darowiznom powstało Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu.

WYRÓŻNIENIA SPECJALNE: **Muzeum Północno-Mazowieckie w Łomży**. Od półwiecza gromadzi zbiory i prowadzi badania naukowe bliskie pasjom patrona nagrody Zygmunta Glogera. Patronuje Skansenowi Kurpiowskiemu im. Adama Chętnika w Nowogrodzie; **Polskie Radio Białystok** – za całokształt działań podejmowanych w ochronie dziedzictwa kulturowego i pobudzanie aktywności społecznej w regionie.

Jedenasta edycja (2000 r.)

NAGRODY I stopnia otrzymali: **prof. dr hab. Józef Borzyszkowski** z Uniwersytetu Gdańskiego za całokształt działalności naukowej i społeczno-kulturalnej, szczególnie wśród Kaszubów; **prof. dr hab. Kazimierz Sopuch** z Uniwersytetu Gdańskiego za całokształt twórczości artystycznej (poezja), pracy naukowo-badawczej i społeczno-kulturalnej.

NAGRODĘ II stopnia przyznano: **dr. Arkadiuszowi Kołodziejczykowi** i **Andrzejowi Stawarzowi** z Warszawy za redakcję trzech tomów *Kultury ludowej Mazowsza i Podlasia*, liczne książki autorskie i działalność społeczno-kulturalną.

NAGRODĘ III stopnia otrzymała bibliotekarka **Helena Legowicz** z Karwiny (Republika Czeska – Zaolzie), za propagowanie słowa polskiego i starania o przetrwanie mowy polskiej na Zaolziu.

WYRÓŻNIENIA otrzymali: **Barbara Grązewicz-Chłudzińska** z Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie (woj. warmińsko-mazurskie) za całokształt wieloletniej działalności kulturotwórczej; **Barbara Pacholska** z Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Białymstoku za wybitne osiągnięcia w animowaniu i inspirowaniu życia kulturalnego w obecnym województwie podlaskim; **Teresa Pardo** z Rejonowego Ośrodka Kultury w Zbójnej z siedzibą w Łomży za kultywowanie kurpiowskiej kultury ludowej; **ks. prał. dr hab. Franciszek Woronowski** z Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży za niestrudzoną pracę dydaktyczną i liczne publikacje książkowe z zakresu teologii i etyki chrześcijańskiej.

WYRÓŻNIENIE SPECJALNE – **Wydawnictwo Dolnośląskie** za wybitne osiągnięcia edytorskie, a szczególnie za ważną dla kultury polskiej serię *A to Polska właśnie*.

Dwunasta edycja (2001 r.)

NAGRODY I stopnia: **prof. Piotr Kowalski** z Uniwersytetu Opolskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie folklorystyki antropologicznej; **prof. Włodzimierz Pawluczuk** z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Białymstoku za całokształt dorobku naukowego w dziedzinie antropologii kulturowej, religioznawstwa i publicystyki.

NAGRODY II stopnia: **red. Tadeusz Kijonka** z Katowic za twórczość literacką, szczególnie poetycką, i wybitną kulturalną działalność animatorską; **red. Sokrat Janowicz**, wybitny pisarz białoruski zamieszkały w Krynkach (Podlaskie) za dorobek twórczy, jak też działalność publiczną na pograniczu dwóch kultur: polskiej i białoruskiej. NAGRODA III stopnia: **Wiktor Wołkow** – za utrwalanie ginącej przyrody regionu Podlasia w fotografii, a szczególnie za malowanie obiektów opisywanych przez Glogera rzek. WYRÓŻNIENIE: **ks. dr Jerzy Sikora** – za dokonania naukowe, publicystyczne, literackie i edytorskie, a także organizowanie i redagowanie pism katolickich.

Trzynasta edycja (2002 r.)

NAGRODY I STOPNIA: **prof. Zbigniew Jasiewicz** – za osiągnięcia badawcze w zakresie etnologii polskiej i obcej oraz redakcję czasopisma *Lud*; **prof. Lucjan Tuross** – za wybitne prace badawcze poświęcone pedagogice społecznej oraz tradycjom uniwersytetów ludowych.

NAGRODA II STOPNIA: **prof. Lucjan Kocik** – za dorobek badawczy, publikacyjny i dydaktyczny w zakresie socjologii wsi polskiej i europejskiej.

NAGRODY III stopnia: **prof. Henryka Sędziak** z Łomży – za badania i publikacje w zakresie gwaroznawstwa na Mazowszu i Podlasiu oraz organizację obozów gwaroznawczych; **red. Stefan Maciejewski** z Suwałk – za publikacje w zakresie krajoznawstwa, w tym autorstwo licznych przewodników.

WYRÓŻNIENIA: **Henryk Władysław Pestka** – za prace na temat kultury fizycznej i jej upowszechnianie; **dr Barbara Konarska-Pabiniak** – za działalność redakcyjną i autorską oraz badania nad dziejami kultury, oświaty i życia społecznego na Mazowszu Płockim; **Jan Burakowski** – za badania regionalne nad ziemią sierpecką oraz redagowanie dwumiesięcznika *Sierpeckie Rozmaitości*.

WYRÓŻNIENIE SPECJALNE: **ks. Henryk Kuczb** – za działalność charytatywną oraz na polu animacji życia kulturalnego.

Czternasta edycja (2003 r.)

NAGRODY I STOPNIA otrzymali: **prof. dr hab. Stanisław Siekierski** z Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku – za całokształt działalności naukowej i społeczno-kulturalnej oraz liczne publikacje książkowe, m.in.: *Życie literackie wsi współczesnej*; *Etos chłopski w świetle pamiętników*; **prof. dr hab. Michał Gnatowski** z Uniwersytetu w Białymstoku – za osiągnięcia w badaniu i prezentowaniu najnowszej historii polskiej, a szczególnie za źródłowe opracowanie okupacji sowieckiej i książkowe upublicznienie źródeł sowieckich, a także redagowanie *Studiów Łomżyńskich*.

NAGRODY III STOPNIA otrzymali: **dr Mirosława Jaworowska** – za badania i publikacje naukowe poświęcone świadomości obywatelskiej uczniów i studentów, uczestnictwu młodych w polityce, a także za działalność kulturalną w Zambrowie; **Zbigniew Romaniuk** z Brańska – za publikacje w historycznych pismach polskich i zagranicznych, badania archeologiczne, redagowanie wydawnictw lokalnych, a przede wszystkim za edukacyjną działalność regionalną wśród młodzieży.

WYRÓŻNIENIA: **Kalina Zabuska** z Gdańska – za inicjatywę utworzenia *cmentarza cmentarzy* – ekumenicznego symbolu przeszłości Gdańska; **Zbigniew Fałtynowicz z Suwałk** – za redagowanie kwartalnika kulturalno-krajoznawczego *Jaćwież* i krzewienie życia kulturalnego; **Bożena Grabowska** z Wizny (woj. podlaskie) – za twórcze oddziaływanie na środowisko, nowatorstwo w pracy oświatowej, redagowanie miesięcznika *Nauczanie Zintegrowane* oraz książeczki-malowanki dla dzieci; **Marzena Sadowska** z Czaplina (woj. zachodniopomorskie) – za pomysłowe prowadzenie Izby Muzealnej; **Jan Kulka** z Łomży – poeta, prozaik, organizator życia literackiego w Kłodzku i Łomży (wyróżnienie pośmiertne).

WYRÓŻNIENIA HONOROWE: **Maria Baliszewska** – dyrektor Radiowego Centrum Kultury Ludowej – za patronowanie narodowym zbiorom muzyki ludowej i tekstów ludowych, szczególnie za serię płytową *Muzyka Źródeł*; **Fundacja Kresy 2000** z Nadrzeczca (woj. lubelskie) – za popularyzację sztuk pięknych i zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego.

Piętnasta edycja (2004 r.)

NAGRODĘ I STOPNIA otrzymał: **Janusz Odrowąż-Pieniążek** z Warszawy – za kierowanie Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, jedną z najbardziej renomowanych placówek kulturalnych w kraju, jak również za własną twórczość pisarską.

NAGRODY II STOPNIA otrzymali: **prof. Janusz Jasiński** z Olsztyna – za dorobek badawczy wybitnego znawcy stosunków ludnościowych na Warmii i Mazurach; **red. Romuald Mieczkowski** z Wilna – za zasługi w podtrzymaniu i rozwijaniu kultury polskiej na Litwie oraz utrzymywanie jej związków z kulturą litewską.

NAGRODY III STOPNIA otrzymali: **prof. Cezary Obracht-Prondzyński** z Bytowa – za pionierskie prace poświęcone dziejom kultury kaszubskiej; **Tomasz Brzeziński** z Łomży – za stworzenie i prowadzenie ambitnego teatru *Sivina II* promującego nowe formy artystyczne.

NAGRODĘ SPECJALNĄ otrzymała: **Zofia Mierzwińska-Szybka** z Warszawy – za wieloletnią, godną podziwu działalność społeczno-oświatową oraz dorobek pisarski poświęcony tradycji uniwersytetów ludowych.

Szesnasta edycja (2005 r.)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński** z Wrocławia – za całokształt badań i studiów dotyczących stosunków polsko-niemieckich w XIX i XX wieku oraz organizację uniwersyteckiego środowiska naukowego.

NAGRODY II STOPNIA: **prof. dr hab. Teresa Wróblewska** z Piotrkowa Trybunalskiego – za prace z zakresu ruchu społeczno-kulturalnego na Pomorzu i propagowanie tradycji kulturalnych Polski za granicą; **dr hab. Robert Traba** z Olsztyna – za stworzenie stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”, redagowanie znaczącego kwartalnika o tej samej nazwie oraz za ważne publikacje książkowe, w tym szczególnie za pierwszą monografię *Wschodniopruskość*.

WYRÓŻNIENIA: **Jerzy Surwiło** z Wilna – za działalność publicystyczną i opiekę nad polskim dziedzictwem kulturowym na Litwie; **dr Stanisław Kunikowski** z Włocławka – za wieloletnią działalność kulturalną i badania nad dziejami ziemi kujawsko-dobrzyńskiej; **dr Jerzy Kijowski** z Ostrołęki – za wytrwałe badanie regionu kurpiowskiego, a szczególnie za najnowszą książkę *Dzieje Ostrołęki 1944–2004*; **Janusz Piotr Kopciał** z Suwałk – za wkład w rozwój życia kulturalnego w regionie suwalsko-mazurskim, liczne monografie miast, w tym najnowszą *Suwałki – miasto nad Czarną Hańczę*.

Siedemnasta edycja (2006 r.)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Tadeusz Białecki** – za *Encyklopedię Szczecina, Słownik nazw fizjograficznych Pomorza Zachodniego* i inne publikacje ważne dla tradycji ziemi szczecińskiej i kultury polskiej.

NAGRODY II STOPNIA: **dr Stanisław Sroka** – za stworzenie Muzeum im. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu (Wielkopolska) oraz działalność wydawniczą; **Sławomir Konarzewski** z Lubiejewa (Mazowieckie) – za opracowanie nowej, przylegającej do wyzwań współczesności, formuły działalności uniwersytetu ludowego.

NAGRODA III STOPNIA: **Doroteusz Fionik** z Bielska Podlaskiego – za działalność animatorską i wydawniczą, ochronę zabytków oraz stworzenie Muzeum Małej Ojczyzny.

WYRÓŻNIENIA: **prof. Henryk Bednarczyk** z Radomia – za rewitalizację Sycyny, ojczystego gniazda Jana Kochanowskiego; **Wiktor Kabac** z Hajnówki – za rozwijanie kultury artystycznej i promowanie młodych artystów; **dr Jacek Szczepański** z Legionowa – za stworzenie muzeum historycznego; **Krystyna Sobocińska** z Łomży – za uczynienie z biblioteki placówki kulturotwórczej i oświatowej.

NAGRODY HONOROWE: **redakcja miesięcznika społeczno-kulturalnego „Śląsk”** w Katowicach – za systematyczne i obiektywne prezentowanie najważniejszych dokonań w sztuce i kulturze województw śląskiego i opolskiego, a także Zaolzia, oraz za diagnozy społeczne ważne dla teraźniejszości i przyszłości tego obszaru; **redakcja pisma polonijnego „Zarys”** w Niemczech (Kolonia) – za zasługi w podtrzymywaniu i pielęgnacji języka polskiego w Niemczech.

Osiemnasta edycja (2007 r.)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Henryk Samsonowicz** z Warszawy – za ogromny wkład w rozwój polskiej mediewistyki, upowszechnianie wiedzy historycznej oraz bezinteresowne wspieranie inicjatyw społecznych, także w regionalnej Polsce.

NAGRODA II STOPNIA: **prof. dr hab. Ludwik Malinowski** z Warszawy – za dorobek w badaniach historii najnowszej, a szczególnie dziejów II RP.

NAGRODA III STOPNIA: **ks. mitrat Leoncjusz Tofiluk** z Bielska Podlaskiego – za zasługi dla rozwoju malarstwa religijnego i utworzenie jedynej w Polsce szkoły pisania ikon.

WYRÓŻNIENIA: **Henryk Gała** i **Jarosław Antoniuk** z Łomży – za twórcze upowszechnianie kultury teatralnej; **Mikołaj Pawilcz** z Narewki – za zasługi dla rozwoju kulturalnego środowiska i edukacji ekologicznej; **Jaromir Szroeder** z Parchowa – za upowszechnianie folkloru i kultury kaszubskiej poprzez oryginalne inscenizacje sceniczne i plenerowe.

WYRÓŻNIENIE HONOROWE: **Krzysztof Pfeiffer** z Nowej Zelandii – za oryginalną twórczość fotograficzną, dokumentującą kultury pozaeuropejskie.

Dziewiętnasta edycja (2008 r.)

NAGRODA I STOPNIA: **dr hab. Antoni Kuczyński**, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego – za studia nad wkładem Polaków do rozwoju kulturalnego i gospodarczego Syberii oraz **dr n. med. Maciej Andrzej Zarębski** z Zagnańska koło Kielc – za nowatorskie potraktowanie i upowszechnianie tradycji Ziemi Kieleckiej.

NAGRODA II STOPNIA: **o. dr Grzegorz Sosna**, proboszcz parafii prawosławnej w Rybołach – za studia dotyczące dziejów prawosławia na Białostocczyźnie.

WYRÓŻNIENIA: **Urszula Rosłaniec** ze Szczecina – za wkład w tworzenie rodzinnej historii Polski poprzez pamiętnikarstwo; **red. Henryk Maziejuk** z Warszawy – za prace o dziedzictwie kulturowym Podlasia Południowego.

Dwudziesta edycja (2009 r.)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Piotr Eberhardt** – za osiągnięcia w dziedzinie geografii kultury Europy Środkowo-Wschodniej.

NAGRODA II STOPNIA: **red. Jerzy Domański** – za wnoszenie fermentu intelektualnego do publicystyki politycznej; **prof. dr hab. Irena Cecylia Maryniak** – za badania dialektologiczne pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego.

NAGRODA III STOPNIA: **dr Adam Wierciński** – za troskę o należyty poziom wydawnictw naukowych i publicystycznych.

WYRÓŻNIENIA: **Grzegorz Piotr Dudzik** – za inicjatywy służące ożywieniu życia kulturalnego w rejonach podwarszawskich; **Norbert Dariusz Tomaszewski** – za badania monograficzne nad historią Ciechanowca i okolic; **ks. dr Mieczysław Józefczyk** – za badania nad tradycjami kulturalnymi Elbląga i twórczy wkład w rozwój miasta.

NAGRODY HONOROWE: **prof. Francis T. Borkowski** – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji polskiej tradycji muzycznej w Stanach Zjednoczonych; **doc. Jana Raclavska** – za budzenie zainteresowania polską kulturą na Śląsku Cieszyńskim.

Dwudziesta druga edycja (2011)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Janusz Tazbir** za ogromny dorobek w badaniu i upowszechnianiu historii kultury Polski na tle dziejów Europy.

NAGRODA II STOPNIA: **dr hab. Małgorzata Dajnowicz**, prof. Uniwersytetu w Białymstoku za wszechstronne badania dotyczące dziejów regionalnych Mazowsza i Podlasia.

NAGRODA III STOPNIA: **prof. dr hab. Andrzej Gawryszewski** za badania nad dziejami ludności Polski i Warszawy.

WYRÓŻNIENIA: **Jerzy Derenda** za osiągnięcia w badaniu historii i stworzenie monumentalnej monografii Bydgoszczy; **Leonarda Rewkowska** za krzewienie polskości i obronę języka polskiego na Białorusi; **Kazimierz Cłapka** za inspiracje i wdrożenie wielu ważnych przedsięwzięć kulturalnych dla Łomży i byłego województwa

łomżyńskiego; **dr hab. Jacek Knopek**, prof. Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu za dorobek dotyczący spraw polonijnych w Europie; **Krzysztof Braun** za osiągnięcia w badaniu kultury Mazowsza.

WYRÓŻNIENIA HONOROWE: **Wojciech Giełżyński** za publikacje popularyzujące wiedzę o Polsce i świecie; **Anna Jakubowska** za cenne lokalne inicjatywy kulturalne ożywiające zainteresowanie różnymi dziedzinami kultury i sztuki; **Irena Koźmińska** z Warszawy za zainicjowanie i prowadzenie kampanii Cała Polska Czyta Dzieciom; **dr Piotr Oszczanowski** za krzewienie wiedzy o sztuce i kulturze Śląska.

Dwudziesta trzecia edycja (2012)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Dariusz ROTT** z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za wybitne osiągnięcia badawcze w zakresie dziejów piśmiennictwa staropolskiego na Śląsku w XVI i XVII w.

NAGRODA II STOPNIA: **Krzysztof BUREK** z Sandomierza za prace poświęcone dziejom Sandomierza i ziemi sandomierskiej.

NAGRODA III STOPNIA: **dr Sergiusz LEOŃCZYK**, animator ruchu polonijnego w Rosji, za upamiętnianie losów Polaków na Syberii.

WYRÓŻNIENIA: **Witold BANACH** z Ostrowa Wielkopolskiego za wszechstronne badania i opracowania historii Ostrowa Wielkopolskiego, a także stworzenie wielotomowej „Biblioteki Ostrowskiej”; **dr Beata HEBZDA-SOŁOGUB** z Uniwersytetu Zielonogórskiego za pionierskie badania i opracowania powojennych dziejów ludności żydowskiej w powiecie dzierzoniowskim; **dr Edward KOPÓWKA**, kierownik muzeum w Treblince, za badania dziejów męczeństwa i zagłady społeczności żydowskiej w Treblince; **Jacek NAZARKO** z Białegostoku za odbudowę i przystosowanie zamku Zygmunta Augusta w Tykocinie do celów kulturalnych; **Marek NAZARKO**, burmistrz Michałowa, za inspiracje i wdrażanie wielu ważnych przedsięwzięć kulturalnych i gospodarczych w gminie Michałowo.

Dwudziesta czwarta edycja (2013)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. Andrzej Strumiłło** z Maćkowej Rudy na Suwalszczyźnie za wielowątkową twórczość artystyczną i promowanie wartości łączących środowiska i narody.

NAGRODA II STOPNIA: **dr Jolanta Eliza Żółtowska** z Legionowa za wydobycie i udokumentowanie specyfiki kulturowej regionu łowickiego.

NAGRODA III STOPNIA: **dr Jan Socha** z Warszawy za działalność publicystyczną torującą drogę do przemian społeczno-politycznych w Polsce.

WYRÓŻNIENIA: **Janusz Borkowski** z Redcza Krukowego za mecenat historyczno-kulturalny na Kujawach; **Jerzy Brzozowski**, dyrektor Muzeum Okręgowego w Suwałkach, za popularyzację sztuki, historii i literatury na Suwalszczyźnie; **dr hab. Helena Krasowska** z Warszawy za prowadzenie i popularyzację badań nad wielokulturowością w Europie Środkowo-Wschodniej.

Dwudziesta piąta edycja (2014)

NAGRODA I STOPNIA: **prof. dr hab. Jan Miodek** z Wrocławia za szerzenie kultury języka i rozwijanie świadomości językowej Polaków.

NAGRODA II STOPNIA: **ks. prof. dr hab. Michał Marian Grzybowski** z Płocka za badania archiwalne związane z Mazowszem i twórczą współpracę ze środowiskami historycznymi.

NAGRODA III STOPNIA: **dr Tomasz Wiśniewski** z Białegostoku za dokumentowanie i popularyzowanie tradycji wielokulturowych na Podlasiu.

WYRÓŻNIENIA: **Aleksandra Hołubecka-Zielnicowa** z Wrocławia za pasję i zasługi w dokumentowaniu historii i kultury ziem pogranicza śląsko-wielkopolskiego; **red. Ryszard Marut** z Ciechanowa za osiągnięcia w rozwijaniu prasy regionalnej i lokalnej na Mazowszu; **dr hab. Dorota Krystyna Rembiszewska, prof. Instytutu Sławistyki PAN**, za badania nad gwarami Polski północno-wschodniej.

NAGRODA HONOROWA: **Stanisław Jan Rostworowski** z Warszawy za kontynuowanie badań nad historią rodu Rostworowskich i podtrzymywanie pamięci o Zigmuncie Glogerze.